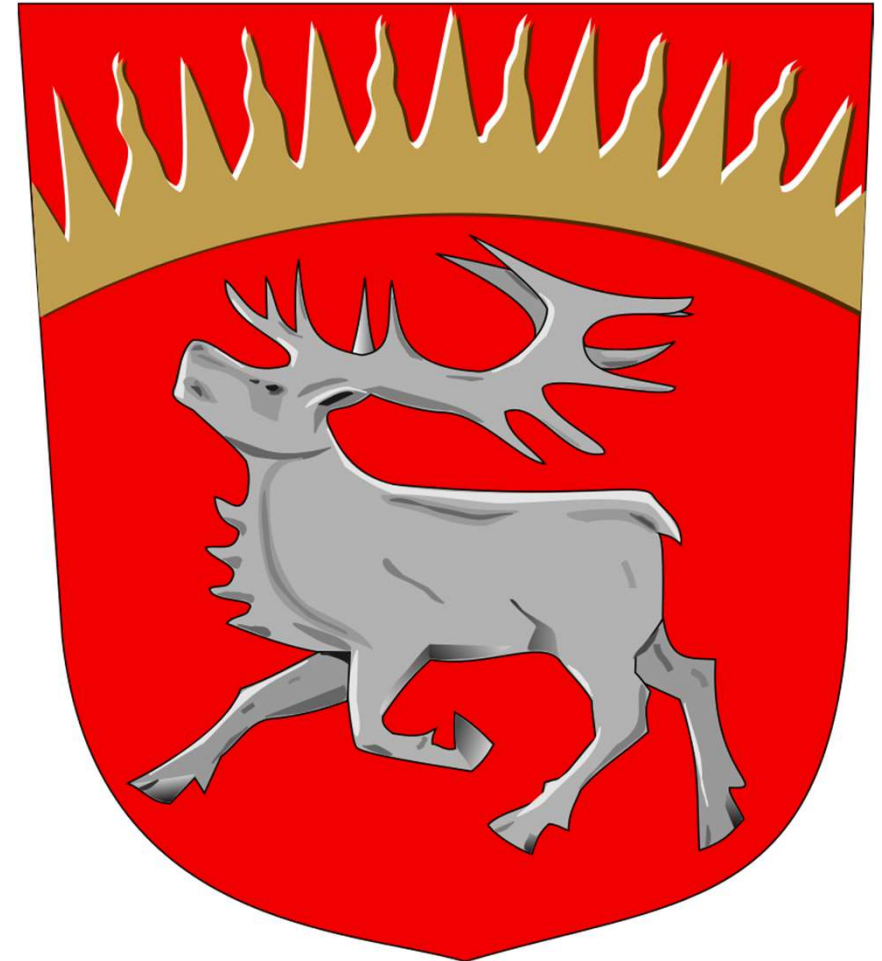

Tausta

- Kuusamon kunnan alueella on Kuusamon merkkipiiri. Paliskunnat ovat Oivanki, Kallioluoma, Alakitka, Akanlahti ja Hossa-Irni.
- Nämä seudut ovat vanhoja metsälappalaisten lapinkyläalueita ja poronhoidolla on alueella pitkä historia, joka ulottuu ainakin 1600-luvulle, ellei jopa kauemmas.
- Poro ja poronhoito on kuulunut Kuusamon luontoon huomattavan paljon kauemmin kuin Kuusamoa tai edes Suomen valtiota on ollut olemassa.
- Poro ja poronhoito kuuluvat hyvin kiinteästi Kuusamoon: elinkeinoihin, aluetalouteen ja kulttuurihistoriaan. Poronhoidolla on alueella hyvä ja kestävä tulevaisuus, jos sen toimintaedellytyksiä ei rapauteta muulla maankäytöllä tai vallitsevalla petopolitiikalla liiaksi
- Kuusamossa toimeentulonsa poronhoidosta saa 89 ruokakuntaa
- Poronomistajia Oivangin paliskunnassa on noin 50

Paloma hankkeen ja porovahtipuhelimen kokemukset

- Uhka vai mahdollisuus?
- Oivangin paliskunnan osalta tuonut hyvin esiin alueen kipupisteet sekä lisännyt positiivisten palautteiden määrää merkittävästi
- Paliskunnan alueella asuu 12000 ihmistä ja loma-asutus sekä maanviljely voimakkainta muihin paliskuntiin verrattuna
- Selkeät keskittymät taajamien lähettyville sekä paliskunnan itäosaan
- Yhteydenottoja tullut tasaisesti
  - vakituisen asutuksen osuus noin 50 %
  - Maanviljely ja loma-asukkaat, molemmat noin 20%
  - Muut yhteydenotot noin 10 %
- Kaikki yhteydenotot tulleet sähköisenä, jolloin olemme saaneet asian alkuperäisessä muodossa eteenpäin työnjohdolle
- Osakkaiden työpäivät 1.5-31.8.2019 välillä 643, aidankorjauspäivät 230 sekä 31852 km
- Ratkaisukeskeinen toimintamalli saanut positiivisen pyörän pyörimään

Hanke ollut paliskunnan näkökulmasta erittäin positiivinen – hienoa että poroihmisiäkin kuunnellaan

- Hankkeen myötä saatu paljon näkökulmia ja ideoita ihmisiltä sekä käyty hyviä keskusteluja porotaloudesta ja sen ympärillä tapahtuvasta toiminnasta
- Paliskunnan toimintaa saatu tehostettua
  - Hankittu entistä enemmän gps-paikantimia ja sitä kautta lisätty seuranta, ennakointia
  - Kierretty kriittiset alueet säännöllisesti
  - Tiedonkulku tehostunut, tuuraukset lomien aikana, käyttämättömiä resursseja saatu hyötykäyttöön, yhteisöllisyys tiivistänyt porukkahenkeä
- Hankkeen myötä kerätty tieto auttaa tulevaisuuden suunnittelussa
- Porotaloudesta ja sen jatkumisesta ollaan aidosti kiinnostuneita
  - Matkailullinen vetovoima kasvaa kovalla vauhdilla. Kesämarkkinoinnin kärkituote oli pororenki.
  - Eri sidosryhmät olleet yhteyksissä, tuoneet ideoita ja kehitysehdotuksia sekä tarjonneet apua erilaisten asioiden ratkaisemisessa
  - Pro-Agrian palaverissa kehittämissuunnitelma
  - Ely-keskuksen hyvä suhtautuminen kiireellisissä investoinneissa
  - Ministeriön tahtotila porotalouden kehittämiseksi ja elinvoimaisen tulevaisuuden turvaamiseksi
  - Kaupunginhallitus tulossa Kujalan Porotilalle vierailulle

Konkreettisia toimenpiteitä kesän aikana

- Olemme tuottaneet ihmisille tietoa porotaloudesta
  - Puhelimessa sekä paikanpäällä tapahtunut neuvonta esim. terassin suojaamiseksi
  - Kertoneet kuinka poro käyttäytyy ja neuvoneet kuinka toimia, kun kohtaa poron
- Erilaisia tapahtumia ja tilaisuuksia
  - Kaikille avoin vasojenmerkkaustapahtuma
  - Mökkiläistapaaminen jossa porotaloutta tutuksi sekä yhteystiedot
  - Oulanka Fest ja Oulanka canoeing
  - Tulossa syyserotustapahtuma
- Viljelysten ja kasvimaiden suojaaminen
  - Paliskunnan alueella 300 km viljelysten suoja-aitoja
  - Kesän aikana uutta aitaa tehty/tehdään lähes 15 km
  - Peruna- ja kasvimaiden suojaamiset sekä erityisalueet 5 km
- Porokoira hanke
  - Idea tuli paloma-hankkeen ensimmäisessä seminaarissa
  - Saatiin siitä jatkohanke, jonka tiimoilta pidettiin palaverit ja luotiin säännöt sekä ohjeet
  - Porottomat koirakot mukaan toimintaan
  - Koirat pääsevät rodulle ominaiseen työskentelyyn, omistaja harrastaa, poromies saa apua arkeen ja porot saadaan siirrettyä pois alueelta missä eivät saa laiduntaa, ei satotappiota viljelijöille, win-win tilanne kaikille
  - Nyt sopimukset tehty 5 koirakon kanssa, joista jo 2 pystyy toimimaan itsenäisesti, loistavaa Anu ja Mika!
- Kutsu mukaan peltovahinkoarvioinnin ohjausryhmään ja sitä kautta arviolautakuntatoiminnan uudistaminen

Haasteet ja kehitysideat

- Yhteistyössä kaupungin kanssa tulee saada tieto mökkiläisille, että lomapaikka sijaitsee poronhoitoalueella, maininta rakennuslupaan
- Luotava toimiva systeemi jossa säännöllisesti tavataan alueen sidosryhmiä; eri viranomaiset, Kuusamon kaupunki, MTK, Metsähallitus
- Suunnitteilla ”porokeskus”, jossa elinkeinoa tuodaan tutuksi kaikille
- Yhteistyössä kaupungin ja yksityisen maanomistuksen kanssa olisi saatava tehtyä räkkäsuojia poroille.
  - Saadaan oikein sijoitettuina hyvät pyyntipaikat alueelle, jossa poro ei saa laiduntaa
  - Saadaan myös tehtyä alueille, jonne em. porot voidaan viedä ja saadaan pysymään siellä
- Hanke tuonut selkeästi esille pienen, alle 10 hengen, ”ammattivalittaja” ryhmän, joiden osuus ilmoituksissa merkittävä
- Median näkökulma poroon liittyvissä uutisoinneissa
- Sosiaalinen media
- Merkittävimpänä ongelmana haaskakuvaus ja sen luoma ylisuuri petokanta
  - Ilmoitettuja haaskapaikkoja Kuusamossa 10-20 välillä

Haaskakuvauksen ja petotihentymän vaikutukset poronhoitoon ja muuhun maankäyttöön

- Paliskunnan itäosa on nykyään kokonaan pois porojen laidunalueesta
- Pedot tappavat vuosittain noin 7-12 % aikuisista poroista ja vasahävikki on 40-60%
- Poroihmisten uupuminen tulojen tippuessa sekä ongelmien sysääminen porojen ja porotalouden niskaan
- Petojen poistoluissa tulee merkittävät suojavyöhykkeet
- Kohtaamiset petojen kanssa ovat lisääntyneet poronhoitotöissä merkittävästi ollen arkipäivää
- Pedot ovat menettäneet luontaisen ihmisarkuutensa ja tulevat ihmisten pihoihin sekä aiheuttavat suoraa vahinkoa omaisuudelle entistä useammin
- Porot pakenevat aukeille sekä asutusten läheisyyteen
  - Tulee ongelmia vakituisen sekä loma-asutuksen kanssa
  - Paliskunnan pohjoisosassa laiduntaa petopaineen takia useita satoja vieropalkisten poroja
  - Porot hakeutuvat toistuvasti viljelyksille eikä niitä sieltä saa kuin hetkeksi pois
  - Kuka korvaa satotappiot?
- Ongelman laajuuden ovat pikkuhiljaa tiedostaneet viljelijät, metsästäjät, retkeilijät sekä alueen asukkaat
- Onko haaskakuvausmatkailu valmistautunut katastrofiin, kun tulee ensimmäinen ihmisuhri haaskakuvauspaikkatoiminnan vuoksi? Sopiiko tämä kestävän matkailun periaatteeseen?
- Haaskakuvauksen vaikutuksista porotalouteen ja muuhun yhteiskuntaan on saatava pikaisesti selvitys ja tähän toimintaan saatava muutos nopealla aikataululla

Poro ja poronhoito kuuluvat hyvin kiinteästi Kuusamoon: elinkeinoihin, aluetalouteen ja kulttuurihistoriaan

Me poroihmiset olemme ylpeitä ikiaikaisesta elinkeinostamme, ammattiosaamisestamme ja poroon liittyvästä mielenkiinnosta sekä arvostuksesta

Haluamme tuottaa korkealaatuista poronlihaa, käsitöitä sekä tarjota mielettömiä elämyksiä porotilamatkailun merkeissä

Porotalous kuuntelee, keskustelee, kehittää ja hakee ratkaisuja

Suhtaudumme positiivisesti uusiin ajatuksiin elinkeinon ja toimintatapojen kehittämiseksi

Oletko sinä valmis yhteistyöhön?

Kiitos!